

BAĞ TESİSİ

Asmanın ekonomik ömrü 40 yıl civarındadır. Bu kadar uzun bir ömre sahip bağın tesis edilmesi aşamasında oldukça dikkatli davranmak gerekmektedir. Zira tesis aşamasında yapılan bir hatanın sonradan telafisi çok zordur.

Bağ Tesisinde Önemli Hususlar:

1 – Bağ Yerinin Seçimi

Asma vegetatif gelişmesine ilkbaharda hava ve toprak sıcaklığı 10 °C olunca başlar ve sonbaharda bu derecenin altına düşünce durur. Bağ tesis edilecek yerin yıllık sıcaklık ortalamasının 10 °C'nin altında olmaması gerekir. Nisan ve Ekim ayları arasındaki günlük sıcaklık ortalamalarının toplamı 3000-4000 °C olmalıdır. Ayrıca yıllık güneşlenme süresi 1500-1600 saat olmalı ve bunun en az 1200 saati Nisan ve Ekim ayları arasına denk gelmelidir.

Asma yıllık yağış miktarı 450-500 mm olan yörelerde sulanmadan yetişebilir. Ancak özellikle yazları kurak olan yerlerde mutlaka sulanmalıdır. Yağışla ilgili diğer bir husus ise dölleme ve hasat zamanına yakın tarihlerde yağışın olmaması gerektiğidir.

Asmanın genç organları ilkbahar geç donlarında -1 ile -3 derecede zarar görmeye başlar. Dolayısıyla yöredeki ilkbahar ve sonbahar donlarına dikkat edilmelidir.

Kuvvetli rüzgârlar asmayı olumsuz etkiler. Özellikle genç sürgünler ilkbahardaki kuvvetli rüzgârlara maruz kaldığında yanabilir veya kırılabilirler. Bu gibi yerlerde çit ya da perde kullanarak rüzgar etkisi azaltılmalıdır.

Asma değişik toprak tiplerine uyum yeteneği yüksek olan bir bitki olmakla anaçlar oldukça seçicidir. Bu yüzden mutlaka toprak analizi yaptırılmalıdır. Genel anlamda toprağın en az 60 cm derinlikte olması, drenajın yeterli olması, bir miktar kireç ve organik madde içermesi taban suyu ve tuzluluk gibi ağır sorunlarının olmaması, istenir. Tüm bunların yanı sıra bağ tesisinde güneşin daha dik geldiği güney ve güney batıya bakan yöneyler tercih edilmelidir.

2 - Anaç ve çeşit seçimi

Anaç seçiminde toprak analizi büyük önem taşımaktadır. Ayrıca kullanılacak çeşitle affinitesi yani uyuşması da iyi olmalıdır. Anaç seçimine toprak analizi ve çeşit durumu dikkate alınarak karar verilmelidir.

Çeşit seçiminde de yine anaçla uyuşmasının iyi olmasına, toprak yapısına, yörenin iklim özelliklerine, çeşidin piyasada tercih edilen bir çeşit olmasına, tozlayıcı çeşide ihtiyaç duyup duymadığına ve üzümün değerlendirme şekline dikkat edilmelidir.

Genel anlamda sıcak yerlerde erkenci çeşitler, serin ve kuzey yörelerde ise geççi çeşitler tercih edilebilir.

3 - Dikim hazırlığı

Bağ tesis edilecek arazide daha önceden bağcılık yapılmışsa arazide birkaç yıl ekim nöbeti uygulanmalı ve toprak dinlendirilmelidir.

Bağ kurulacak arazide öncelikle büyük kayalar veya taşlar temizlenmeli, çukurlar veya tümsekler düzeltilmeli eğer gerekliyse tesviye işlemi yapılmalıdır.

Asma bitkisinin köklerinin kolaylıkla gelişebileceği ortam hazırlamak amacıyla toprak sonbaharda özellikle tek soklu pulluklarla 50-60 cm derinliğinde işlenir. Eğer mümkünse bu işlemden önce araziye dekara 3-5 ton yanmış çiftlik gübresi yayılması toprağın fiziksel ve kimyasal yapısının iyileşmesine katkıda bulunacaktır. Bu arada çizi tabanına toprak tahlilleri doğrultusunda fosfor ve potasyum içeren ticari gübreler de verilebilir. Dikimden önce toprak yaylı tırmık gibi ekipmanlarla sürülerek arazinin düzlenmesi sağlanır ve daha sonra işaretleme işlemine geçilir.

İşaretleme önceden belirlenen sıra arası ve sıra üzeri mesafelerine göre yapılır. Genel olarak bağlarda sıralar arasında 2-3 m, sıra üzerindeki omcalar arasında ise 1,5-2 m mesafe yeterli olmaktadır. Sıraların yönü iyi bir güneşlenme için Kuzey-Güney doğrultusunda olmalıdır. Sıraların parselin uzun kenarına paralel olması toprak işleme açısından kolaylık sağlar. Meyilli arazilerde ise toprak erozyonuna engel olmak için sıralar eğime dik olarak oluşturulur. Şiddetli rüzgârların etkili olduğu yörelerde ise sıralar rüzgâr yönünde olmalıdır.

4 – Dikim

Dikim kışı sert geçen yörelerde ilkbaharda toprak ısınmaya başladığı zaman, yumuşak iklime sahip yerlerde ise ilkbaharın yanı sıra sonbaharda da yapılabilir.

Fidanlar temin edildikleri anda arazi hazırsa hemen dikilmeli veya dikime kadar nemli toprakta hendeklenerek muhafaza edilmelidir.

Fidanlar 40-50 cm. derinliğinde 30 cm. genişliğinde çukurlar açılarak dikilirler. Fidan

çukurları işaret çubuklarının konduğu yerlerde elle veya traktörlerin arkasına bağlanabilen burgularla açılabilir. Elle çukur açılıyorsa çukurun alt ve üst kısmından çıkan topraklar çukur kenarına ayrı ayrı yığılırlar. Fidanlarda dip kökler 4-8 cm. den budanırlar. Bağ yeri hazırlanırken yanmış ahır gübresi kullanılmamışsa bir miktar yanmış ahır gübresi çukurun üst kısmından çıkan toprağa karıştırılarak çukurun dibine atılır. Dikim yapılacak sıraya üzerinde sıra arası mesafeler işaretli tel veya ip yere yakın olacak şekilde sıkıca gerilir. Dikim budaması yapılmış asma fidanı tam işaretin olduğu yere aşı yeri toprak seviyesinin bir iki parmak üzerinde kalacak şekilde tutulur. Çukur üst kısımdan çıkan toprakla yarıya kadar doldurulur ve ayakla iyice çığnenir. Arazi hazırlığı esnasında fosforlu veya potaslı gübreler kullanılmamışsa bir çukura isabet eden miktarlar bu kısma atılır ve can suyu verilir. Daha sonra çukurun alt kısmından çıkan toprakla çukur doldurulmaya devam edilir ve tekrar bastırılır. Olumsuz dış koşullardan korumak için fidanın üzerini 3-5 cm. kalınlığında örtecek şekilde gevşek toprakla kümbet yapılır ve fidanın yanına herak dikilir.

Önemli bir nokta aşısız Amerikan asma fidanlarıyla tesis edilen bağlarda ileride aşı yapılacağı için fidanın 8-10 cm lik kısmı toprak üzerinde kalacak şekilde dikim yapılmasıdır.

5 – Dikim sonrası bakım işleri

Havaların ve toprağın ısınmasıyla birlikte gözler uyanır ve genç sürgünler toprak içerisinde gelişmeye başlarlar. Bu arada yağın yağmurlardan sonra oluşacak kaymak tabakasının sürgünlerin toprak üzerine çıkmasını

engellememesi için kaymak tabakası hafifçe kırılır. Yabancı otlar çapa ile yok edilir. Sürgünlerin 10-15 cm uzunluğa eriştiği dönemden itibaren kümbetler kademeli olarak inceltilebilir. Yaz başlangıcında kümbetler tamamen açılır, sürgünler rüzgârdan kırılmaması için hereğe bağlanırlar. Bu esnada aşı noktasından meydana gelen boğaz kökleri kesilir. Bu işlem yapılmadığı takdirde omca zamanla aşırı atabilir. Bu nedenle ilk 2-3 yıl ilkbaharda veya geç sonbaharda omcaların dipleri açılıp oluşan boğaz kökleri temizlenmelidir. Takip eden kış veya erken ilkbaharda yapılacak budamalarda omca üzerindeki sürgünlerden en kuvvetli ve düzgün gelişmiş olanı düşünülen terbiye sistemine uygun olarak gövdeyi oluşturmak üzere bırakılır.

Döllenme problemi olmayan kendine verimli çeşitlerle bağ tesis edilirken aynı parsel içerisinde bir çeşidin bulunmasına dikkat edilmelidir. Böylece kültürel işlemlerde yeknesaklık sağlanır. Çavuş çeşidi gibi çiçek yapısından dolayı döllenme problemi olan çeşitlerle kurulan bağlarda ise zorunlu olarak aynı parselde bu çeşide uygun dölleyici çeşidin belli aralıklarla dikilmesi gereklidir.

Adres : P.K. 27 Erdemli-Mersin
Web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/alata>
E-Posta : alata@gthb.gov.tr
Santral : 0 324 518 00 52
Belgegeçer : 0 324 518 00 80

T.C.
GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü
Erdemli-Mersin

BAĞ TESİSİ

Osman KAVAK
Ziraat Yüksek Mühendisi
Mehmet Erdem KİRAZ
Ziraat Mühendisi

Erdemli-2015